

Till: ku.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia: ku.md@regeringskansliet.se

Remissvar på filmutredningens betänkande SOU 2025:100

Åtgärder mot illegal IP-TV

Nordic Content Protection välkomnar utredningen och de åtgärdsförslag som presenteras i SOU 2025:100. Frågan har under senare år fått allt större betydelse för såväl rättighetshavare som för samhället i stort. Utredningens förslag bidrar till att modernisera lagstiftningen och motverka den organiserade brottslighet som ligger bakom verksamheten.

Innehåll

1. Sammanfattning	2
2. Övergripande synpunkter	3
2.2 Uppdatering av lagen	3
2.3 Betydelse för kultur- och idrottssektorn.....	3
2.4 Uteblivna skatteintäkter	4
3. Samhällsskydd, informationssäkerhet och demokratisk resiliens	4
4. Synpunkter på författningsförslagen	5
4.1 Definitioner i 4 §	5
4.2 Marknadsföringsförbud i 5 §.....	5
4.3 Anskaffande, innehav, användning i 5 §	5
4.4 Grovt brott i 6 §.....	6
4.5 Försök i 7 §	6
4.6 Patent- och marknadsdomstolen som domstol.....	6
5. Övriga förslag.....	6
6. Avslutning	6

1. Sammanfattning

Nordic Content Protection (NCP) tillstyrker utredningens förslag i sin helhet. Lagförslagen innebär en nödvändig modernisering av befintlig reglering och adresserar den tekniska utvecklingen som gjort nuvarande lag (2000:171) om förbud beträffande viss avkodningsutrustning mindre ändamålsenlig. Förslagen är proportionerliga, teknikneutrala och rättssäkra.

Utredningen har på ett korrekt sätt identifierat att illegal IPTV sprids genom system utan avkodning hos slutanvändaren. Moderniseringen av lagtexten innebär ingen ny kriminalisering av privat anskaffning eller användning, utan ger en mer heltäckande reglering genom att även innehav kriminaliseras och lagstiftningen görs teknikneutral. Lagförslaget säkerställer därmed att den skyddsnivå som lagstiftaren avsåg genom lagändringen 2014 fortsatt kan upprätthållas.

Efterfrågan på illegala IPTV-tjänster är i dag mycket omfattande. Uppskattningsvis 635 000 hushåll i Sverige abonnerar på sådana tjänster, vilket innebär att över en miljard kronor årligen tillförs den kriminella ekonomin. En tydlig och moderniserad reglering som klargör att privat anskaffande, innehav och användning av illegala IPTV-tjänster är olagligt är därför central för att begränsa efterfrågan och för att säkerställa att dessa medel inte fortsätter att finansiera organiserad brottslighet och en parallell svart ekonomi.

Illegal IPTV medför även betydande samhälls- och säkerhetsrisker. När stora delar av svenska hushålls mediekonsumtion distribueras via infrastrukturer utanför nationell kontroll uppstår en konkret risk för att dessa kan utnyttjas för spridning av desinformation eller riktade påverkansoperationer, särskilt i ljuset av den snabba utvecklingen inom generativ AI. Den omfattande utbredningen av illegala IPTV-tjänster innebär därmed ett potentiellt hot mot den demokratiska processen och mot samhällets informationssäkerhet och beredskap. En modern och teknikneutral lagstiftning är därför inte enbart önskvärd ur ett immaterialrättsligt eller marknadsmässigt perspektiv, utan också en nödvändig åtgärd för att stärka Sveriges förmåga att motstå otillbörlig informationspåverkan.

Betänkandet föreslår även införandet av ett grovt brott. NCP bedömer att detta utgör en nödvändig och väl avvägd utvidgning av aktuellt lagrum. Förslaget riktar sig mot de allvarligaste brotten som föregåtts av särskild planering, utgjort ett led i en brottslighet som utövats i organiserad form, varit av större omfattning eller annars varit av särskild farlig art och harmoniserar väl med bestämmelserna i upphovsrättslagen. Detta skapar en mer sammanhållen straffrättslig struktur och förbättrar rättsväsendets möjligheter att ingripa mot den del av brottsligheten som orsakar störst skada.

NCP välkomnar vidare utredningens analys av påverkan på kultur- och idrottssektorn samt på Sveriges informationssäkerhet och beredskap. De föreslagna ändringarna är centrala för att minska spridningen av illegala IPTV-tjänster och för att förhindra att det svenska medielandskapet i allt större utsträckning utnyttjas av kriminella aktörer som kapar och återutsänder innehåll utanför rättighetsinnehavarnas och myndigheternas kontroll.

2. Övergripande synpunkter

2.1 Teknikneutral och framtidssäker lagstiftning

Den tekniska utvecklingen har grundläggande förändrat de metoder som används för att tillgängliggöra olagliga tv- och medietjänster, där IPTV i dag utgör den dominerande distributionsmodellen. Tillgängliggörandet sker numera genom centraliserad avkodning och efterföljande spridning via globala CDN-strukturer¹, vilket innebär att den tidigare kopplingen mellan intrånget och slutanvändarens utrustning inte längre är relevant på samma sätt som tidigare. Detta har lett till en situation där gällande lagtext inte speglar den tekniska verklighet den är avsedd att reglera.

En teknikneutral reglering är därför nödvändig för att lagstiftningen även fortsättningsvis ska kunna träffa de metoder som används för obehörig tillgång till skyddade medietjänster. Teknikneutralitet säkerställer också förutsägbarhet, eftersom rättstillämpningen inte blir beroende av en särskild hårdvarukonfiguration eller en specifik teknisk lösning. Den föreslagna moderniseringen innebär därmed en framtidssäker struktur som kan omfatta såväl dagens som morgondagens distributionsmodeller, inklusive mjukvarubaserade klienter, dynamiska CDN-upplägg och andra lösningar som ännu inte etablerats på marknaden.

2.2 Uppdatering av lagen

NCP vill tydliggöra att utredningens förslag inte innebär någon ny kriminalisering av privat användning av olovliga tv-tjänster. Sådan användning är redan i dag otillåten enligt gällande rätt, men den nuvarande lagens tekniska utformning har skapat oklarheter kring tillämpningen när det kommer till illegala IPTV-tjänster. Förslaget innebär därför en modernisering av lagtexten för att säkerställa att lagens syfte kan upprätthållas även när tekniken förändrats.

Det ska samtidigt framhållas att betänkandet föreslår att ett grovt brott införs. Detta utgör en utvidgning av lagen och avser de allvarligaste brotten som föregåtts av särskild planering, utgjort ett led i en brottslighet som utövats i organiserad form, varit av större omfattning eller annars varit av särskild farlig art. Detta gäller alltså inte privat användning, som även fortsättningsvis ska vara straffbelagt med böter. Införandet av ett grovt brott ligger i linje med den straffrättsliga struktur som redan finns i upphovsrättslagen och fyller därmed glappet som uppstått mellan lag (2000:171) om förbud beträffande viss avkodningsutrustning och upphovsrättslagen. Detta innebär att även de tv-distributörer som själva saknar den s.k. signalrätten enligt upphovsrättslagen, ändå åtnjuter samma skydd mot intrång på sina plattformar som innehavarna av signalrätten.

Utredningens förslag att både modernisera regleringen för privat användning och införa ett grovt brott visar tydligt på behovet av två kompletterande åtgärder: att återställa den tidigare avsedda skyddsnivån för slutanvändarledet och att samtidigt ge rättsväsendet bättre möjligheter att ingripa mot den organiserade och systematiska brottsligheten.

2.3 Betydelse för kultur- och idrottssektorn

Illegal IPTV har betydande ekonomiska konsekvenser för kultur- och idrottssektorn. För film- och tv-branschen innebär den olovliga distributionen minskade intäkter från visnings- och licensrättigheter, vilket direkt påverkar möjligheten att investera i nya produktioner,

¹ Content Delivery Network; nätverk av servrar för snabb distribution av digitalt innehåll över internet, exempelvis tv- och videoströmmar.

sysselsättning och teknisk innovation. Den legala marknadens förutsättningar urholkas därmed på ett sätt som på sikt kan påverka både konkurrenskraft och innehållsutbud.

Även idrottsrörelsen drabbas i hög grad, eftersom stora delar av finansieringen av såväl elitverksamhet som ungdoms- och breddsatsningar utgår från försäljning av tv- och sändningsrättigheter. När dessa intäkter minskar får det direkta földeffekter på möjligheten att upprätthålla verksamheter, arrangera tävlingar och erbjuda verksamhet för barn och unga. Den föreslagna lagstiftningen är därför av central betydelse för att säkerställa en hållbar finansiering av två samhällsområden som spelar en viktig roll för demokrati, kultur och folkhälsa.

2.4 Uteblivna skatteintäkter

Illegal IPTV genererar omfattande ekonomiska flöden som helt undandras beskattning och dessa flöden har ökat kraftigt under de senaste åren i takt med att den illegala IPTV-marknaden expanderat. I dagsläget betalar slutanvändarna in över en miljard kronor årligen till organiserad brottslighet för illegal IPTV, samtidigt som samhället går miste om betydande skatteintäkter.

Den kriminella ekonomin som omger illegal IPTV försvårar en effektiv kontroll av penningströmmar och försvagar de offentliga intäkterna, vilket i längden påverkar samhällets ekonomiska stabilitet. Att begränsa efterfrågan på illegala IPTV-tjänster är därmed också en åtgärd som stärker de offentliga intäkterna och motverkar ekonomisk brottslighet.

3. Samhällsskydd, informationssäkerhet och demokratisk resiliens

Utredningen konstaterar att illegal IPTV inte endast utgör ett immaterialrättsligt problem, utan även medför betydande risker ur ett säkerhets- och beredskapsperspektiv. Den illegala IPTV-distributionen bygger i dag på centraliserad avkodning och global spridning via CDN-strukturer placerade utanför svensk jurisdiktion.

Den tekniska arkitekturen och dagens utbredning av illegala IPTV-tjänster bland svenska hushåll innebär att betydande delar av befolkningens mediekonsumtion passerar genom infrastrukturer som ligger utanför nationell kontroll. Utredningen framhåller att denna modell även innebär en risk för manipulation av innehåll i realtid, särskilt mot bakgrund av utvecklingen inom generativ AI.

Utöver den tekniska sårbarheten utgör de ekonomiska drivkrafterna bakom illegal IPTV en ytterligare riskfaktor. Verksamheten genererar betydande intäkter för kriminella aktörer, vars incitament inte är kopplade till innehållets integritet utan till att maximera sina intäkter. I en sådan struktur är det fullt tänkbart att främmande makt eller andra aktörer med illvilliga avsikter skulle kunna köpa sig tillgång till distributionskedjan för att manipulera eller ersätta exempelvis nyhetssändningar med AI-genererat desinformationsmaterial. Denna kombination av ekonomiska drivkrafter och en distributionskedja som ligger utanför svensk kontroll skapar en påtaglig sårbarhet i den svenska mediekonsumtionen och exponeringen för otillbörlig påverkan.

En modern, teknikneutral reglering är därför betydelsefull inte endast ur ett immaterialrättsligt eller marknadsmässigt perspektiv, utan även ur ett samhällsskydds- och beredskapsperspektiv. Genom att tydliggöra att privat användning av illegala IPTV-tjänster omfattas av lagens tillämpningsområde skapas bättre förutsättningar att minska efterfrågan på sådana tjänster. Detta reducerar i sin tur antalet hushåll som exponeras för innehåll som distribueras via system som inte står under svensk jurisdiktion eller kontroll.

NCP bedömer att lagförslagets modernisering därmed bidrar till att minska riskytan för informationspåverkan, desinformation och andra former av otillbörlig påverkan i digitala mediemiljöer, vilket är av central betydelse i det rådande säkerhetspolitiska läget.

4. Synpunkter på författningsförslagen

4.1 Definitioner i 4 §

NCP tillstyrker de föreslagna definitionerna i 4 §. Betänkandet redogör utförligt för behovet av att lagtexten utformas teknikneutralt för att säkerställa att den träffar aktuella och framtida distributionsmodeller. Definitionerna är väl avvägda och ligger i linje med utredningens bedömning att illegal IPTV numera distribueras genom metoder som inte involverar traditionell avkodningsutrustning hos slutanvändaren. De föreslagna termerna skapar förutsägbarhet och förbättrar rättstillämpningens träffsäkerhet.

4.2 Marknadsföringsförbud i 5 §

NCP tillstyrker förslaget att kriminalisera marknadsföring av olovliga tv-tjänster. Illegal IPTV marknadsförs i dag aktivt på nätet, inklusive via betalannonser på sökmotorer och i sociala medier, och ett marknadsföringsförbud är ett viktigt steg för att motverka denna synlighet och minska efterfrågan.

4.3 Anskaffande, innehav, användning i 5 §

NCP tillstyrker ändringarna i 5 § och vill särskilt framhålla vikten av att anskaffande och användning även fortsättningsvis omfattas av straffansvar. Dessa rekvisit har funnits i lagstiftningen sedan 2014, och privat anskaffning och användning av olovliga tv-tjänster är redan i dag straffbart när avkodningen sker hos slutanvändaren enligt gällande rätt. Om rekvisiten skulle tas bort eller försvagas skulle det i praktiken innebära att privat bruk av olagliga tv-tjänster gjordes lagligt, vilket inte överensstämmer med lagstiftarens avsikter och skulle skapa en betydande systemförändring.

Utredningen tydliggör att illegal IPTV-verksamhet i hög grad kan spåras genom betalströmmar och digitala transaktioner. Anskaffande är därför det rekvisit som i praktiken ger störst möjligheter till effektiv bevisföring och lagföring. Utan ett tydligt anskaffanderekvisit skulle lagstiftningen bli betydligt svårare att tillämpa, särskilt när distributionen sker utan lokal avkodningsutrustning. Förslaget är därmed avgörande för lagens funktionalitet och ligger i linje med utredningens bedömning av vad som krävs för att komma åt både användarledet och den kommersiella delen av ekosystemet.

NCP vill framhålla att förslaget att kriminalisera innehav av olaglig utrustning i syfte att ge obehörig tillgång till skyddade medietjänster utgör en nödvändig och väl avvägd utvidgning av det straffbara området. Innehav är ett rekvisit som fångar situationer där en illegal IPTV-tjänst anskaffas av en person men delas och innehas av flera, där det faktiska användandet i praktiken är svårt att särskilja. Genom att inkludera innehav skapas ett mer heltäckande regelverk som motverkar kringgående och stärker lagens effektivitet. NCP bedömer att lagstiftningen behöver spegla de faktiska användningsmönster som präglar dagens illegala IPTV-tjänster.

4.4 Grovt brott i 6 §

NCP tillstyrker införandet av grovt brott. Betänkandet visar tydligt att illegal IPTV i dag utgör en organiserad och ofta internationell verksamhet, där distribution, infrastruktur, betalflöden och kundhantering samordnas mellan flera aktörer. Den föreslagna brottsgraden är därför väl avvägd och speglar både omfattningen och den strukturella skadan som dessa nätverk orsakar.

Illegal IPTV utgör i sig en form av organiserad brottslighet. De tjänster som tillhandahålls bygger på strukturerade samarbeten mellan flera aktörer, inklusive kapning och återdistribution av innehåll, drift av egna CDN-lösningar, administration av betalningssystem, kundsupport och marknadsföring. Denna samlade organisation innebär att verksamheten inte kan likställas med enskilda, isolerade intrång, utan representerar ett helt ekosystem av samordnade brottsliga handlingar.

Mot denna bakgrund faller det sig naturligt att införa ett grovt brott. Förslaget harmoniserar dessutom väl med upphovsrättslagens straffbestämmelser, där särskilt allvarliga eller systematiska intrång redan ges en högre straffskala. Denna överensstämmelse stärker rättssystemets interna logik och förbättrar möjligheten att använda tvångsmedel och internationellt samarbete i de fall där verksamheten har stor omfattning.

4.5 Försök i 7 §

NCP tillstyrker den föreslagna ändringen i 7 §.

4.6 Patent- och marknadsdomstolen som domstol

NCP tillstyrker att Patent- och marknadsdomstolen (PMD) utses som behörig domstol. Utredningen framhåller att illegal IPTV aktualiserar avancerade tekniska och immaterialrättsliga frågeställningar. PMD har redan etablerad kompetens och erfarenhet i mål av liknande karaktär, och en koncentration av mål till en specialdomstol främjar enhetlighet, kvalitet och rättssäkerhet i rättstillämpningen.

5. Övriga förslag

NCP tillstyrker de övriga förslagen i betänkandet, däribland fortsatt analys av administrativ blockering och behovet av en starkt myndighetssamverkan. Dessa insatser bedöms sammantaget kunna komplettera lagstiftningen och bidra till ett mer effektivt angreppssätt mot illegal IPTV.

6. Avslutning

NCP tillstyrker utredningens förslag och bedömer att genomförande enligt föreslagen tidsplan är av stor betydelse för att snabbt bryta den fortsatt ökande användningen av illegal IPTV-tjänster och finansieringen av den kriminella ekonomin. De föreslagna ändringarna är proportionalitetsmässigt väl avvägda och adresserar den brottsstruktur som beskrivs i betänkandet på ett ändamålsenligt sätt.

NCP vill särskilt understryka att lagstiftningen nu behöver hållas uppdaterad i förhållande till den verklighet som präglar dagens illegala IPTV-marknad. För att bromsa spridningen av olovliga tjänster och minska efterfrågan krävs tydliga och moderna regler som markerar att denna verksamhet inte är accepterad i vårt samhälle. Lagstiftaren har här en central roll i att skapa de förutsättningar som behövs för att motverka den fortsatta etableringen av dessa tjänster och för att upprätthålla en fungerande och laglig mediemarknad.